

CURTEA DE ARBITRAJ COMERCIAL
INTERNAȚIONAL DIN CHIȘINĂU

NORME PRIVIND TAXELE ȘI CHELTUIELILE ARBITRALE

2017

CUPRINS

Articolul 1. Dispoziții generale	3
Articolul 2. Taxa de înregistrare și taxa arbitrală	3
Articolul 3. Reguli privind taxa arbitrală	4
Articolul 4. Avansarea taxei arbitrale	5
Articolul 5. Aspecte fiscale și valutare	6
Articolul 6. Particularitățile aplicării taxelor Curții de Arbitraj în legătură cu anumite categorii de cereri	7
Articolul 7. Particularitățile taxării în cazul modificării obiectului acțiunii	8
Articolul 8. Cheltuielile aferente arbitrajelor concrete	8
Articolul 9. Reguli privind restituirea taxelor și cheltuielilor arbitrale	9
Articolul 10. Dispoziții finale	10

NORME PRIVIND TAXELE ȘI CHELTUIELILE ARBITRALE

(în vigoare din 6 februarie 2017)

Articolul 1. Dispoziții generale

- (1) Prezentele Norme privind taxele și cheltuielile arbitrale (în continuare „Norme”) stabilește modul de percepere a diverselor plăți de Curtea de Arbitraj Comercial Internațional din Chișinău de pe lângă Asociația Patronală „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „Curtea de Arbitraj”) în timp ce administrează activitatea de soluționare a litigiilor de către tribunalele arbitrale constituite conform Regulilor definite mai jos, dar și pentru popularizarea arbitrajului în general (de exemplu: taxa de desemnare a arbitrului în arbitraj ad-hoc, etc.).
- (2) Definițiile din Regulile de procedură arbitrală ale Curții de Arbitraj (în continuare „Regulile”) se aplică *mutatis mutandis* în prezentele Norme.
- (3) Plățile ce se percep de Curtea de Arbitraj sunt:
  - (a) taxa de înregistrare;
  - (b) taxa arbitrală;
  - (c) contravaloarea cheltuielilor aferente arbitrajelor concrete; și
  - (d) plățile pentru alte servicii oferite de Curtea de Arbitraj (de exemplu: desemnarea arbitrilor în arbitraje ad-hoc, etc.).

Articolul 2. Taxa de înregistrare și taxa arbitrală

- (1) Orice cerere înaintată de un terț în vedere inițierii unui arbitraj conform Regulilor, precum și cererile de desemnare a arbitrului în arbitrajele ad-hoc, este supusă unei taxe de înregistrare în mărime de 100 USD. Taxa de înregistrare este nerambursabilă și este menită să acopere cheltuielile Curții de Arbitraj în legătură cu administrarea cererii ce se înaintează. Subiectul ce înaintează o cerere de arbitraj sau o altă cerere în sensul acestui alineat este încurajat să alăture dovada plății taxei de înregistrare la respective cerere.

- (2) Taxa arbitrală este suma achitată de părțile la un arbitraj administrat conform Regulilor - iar în lipsa plății din partea pârâtului, individual de reclamant - în legătură cu fiecare cerere de arbitraj recepționată de Curtea de Arbitraj.
- (3) Taxa arbitrală este compusă din: (a) taxa administrativă a Curții de Arbitraj și (b) onorariile arbitrilor.
- (4) Taxa administrativă este menită a acoperirea cheltuielile Curții de Arbitraj aferente administrării activității de soluționare a litigiilor de către tribunalele arbitrale constituite conform Regulilor. Taxa administrativă constituie 40% din valoarea taxei arbitrale.
- (5) Onorariile arbitrilor constituie 60% din valoarea taxei arbitrale și, în cazul în care tribunalul arbitral este compus din 3 arbitri, se distribuie, precum urmează: 40% pentru remunerarea supraarbitrului și câte 30% pentru remunerarea celorlalți doi arbitri din tribunalul arbitral.
- (6) Onorariile arbitrilor, nu și taxa administrativă, se reduc cu 20% în cazul în care litigiul este soluționat de către un arbitru unic.

Articolul 3. Reguli privind taxa arbitrală

- (1) Taxa arbitrală se calculează în baza valorii acțiunii, precum urmează:

Valoarea obiectului acțiunii (în continuare "VL") (în dolari SUA)	Taxa arbitrală (în dolari SUA)
VL < 12 500	500
12 501 – 50 000	500 + 4%(VL - 12 500)
50 001 – 100 000	2 000 + 2,5%(VL - 50 000)
100 001 – 250 000	3 250 + 1,2%(VL - 100 000)
250 001 – 500 000	5 050 + 1,1%(VL - 250 000)
500 001 – 1 000 000	7 800 + 0,8%(VL - 500 000)
VL > 1 000 001	11 800 + 0,6%(VL - 1 000 000)

- (2) Partea care inițiază arbitrajul este obligată să indice în cererea de arbitraj și/sau în notificarea transmisă conform art. 8 sau, după caz, art. 9 din Reguli valoarea acțiunii, chiar și în cazurile în care nu formulează pretenții bănești. În absența determinării valorii acțiunii, Secretariatul Curții de Arbitraj va decide de sine stătător taxa arbitrală ce se va aplica, care însă nu poate fi mai mică decât dublul taxei arbitrale minime.
- (3) Orice indicare a valorii acțiunii de către partea care inițiază arbitrajul va fi confirmată sau, după caz, ajustată de către Secretariatul Curții de Arbitraj în comunicarea prin care părțile sunt invitate să avanseze taxa arbitrală.
- (4) Valoarea acțiunii constituie:
  - a) suma pretinsă – pentru cererile privind pretenții bănești ;
  - b) valoarea bunurilor din momentul introducerii cererii / notificării – pentru acțiunile de revendicare a bunurilor, constatare sau exercitare a dreptului de proprietate sau a altor drepturi reale;
  - c) valoarea indicată de către partea care inițiază arbitrajul sau stabilită de Secretariatul Curții de Arbitraj conform alin. (2) de mai sus – în cererile privind obligația de a face sau de a nu face.
- (5) În acțiunile cu mai multe pretenții, valoarea fiecărui capăt de cerere se stabilește în mod separat, iar valoarea acțiunii se determină la suma totală a capetelor de cerere.

Articolul 4. Avansarea taxei arbitrale

- (1) Taxa arbitrală se avansează în părți egale de reclamant, pe de o parte, și pârât, pe de altă parte. Dacă pârâtul refuză plata, atunci, la primirea comunicării din partea Secretariatului Curții de Arbitraj, reclamantul avansează integral taxa arbitrală conform prezentelor Norme.
- (2) Dacă sunt mai multe părți la un litigiu, Secretariatul Curții de Arbitraj va stabili și comunica procentajul exact care urmează a fi avansat de fiecare parte.
- (3) Cererea reconvențională este supusă separat taxei de înregistrare și taxei arbitrale.
- (4) După primirea comunicării conform art. 3 alin. (3) de mai sus, reclamantul achită taxa arbitrală în proporție de 50% din suma determinată în temeiul prezentelor Norme, expediind către

Secretariatul Curții de Arbitraj dovada plății prin fax sau prin poștă electronică, la numărul sau, respectiv, la adresa electronică indicate pe pagina web a Curții de Arbitraj.

- (5) La discreția reclamantului, acesta poate avansa integral taxa arbitrală, la depunerea cererii de arbitraj.
- (6) În cazul în care pârâtul nu achită 50% din taxa arbitrală determinată conform prezentelor Norme în termen de 14 zile de la data primirii înștiințării din partea Secretariatului, reclamantul este obligat să achite integral taxa arbitrală în termen de 14 zile de la recepționarea înștiințării în acest sens.
- (7) Dacă reclamantul nu face dovada plății integrale a taxei arbitrale în termenul acordat, cererea de arbitraj se restituie, iar taxele deja plătite, cu excepția celor care conform prezentelor Norme sunt nerambursabile, se restituie în termen de 15 zile de la data restituirii cererii de arbitraj.
- (8) Modificarea termenului și a modalității de achitare a taxelor poate fi solicitată în condițiile prevăzute de Reguli.
- (9) Suportarea finală a cheltuielilor în legătură cu un litigiu concret, în funcție de admiterea integrală sau parțială a cererii de arbitraj, este decisă de către tribunalul arbitral în modul stabilit de Reguli.

Articolul 5. Aspecte fiscale și valutare

- (1) Sumele datorate în temeiul prezentelor Norme nu includ taxa pe valoare adăugată.
- (2) Onorariile arbitrilor reprezintă venit impozabil.
- (3) Dacă valoarea obiectului acțiunii este exprimată în altă valută decât dolarul SUA, taxa arbitrală se calculează de Secretariat pe baza parității dintre această valută și dolarul SUA, conform ratelor de schimb publicate de Banca Națională a Moldovei (BNM), la data recepționării cererii de arbitraj de către Secretariat.
- (4) Contravaloarea taxei de înregistrare se achită de partea care o face și conform cursului de schimb USD/MDL, publicat de BNM la data plății.
- (5) Taxele se achită în lei moldovenești, considerându-se achitate în ziua trecerii lor la contul bancar indicat de Curtea de Arbitraj. Cheltuielile de transfer bancar sunt puse pe seama părții care îl efectuează.

- (6) Prin derogare de la prevederile alin. (3) – (5) de mai sus, dacă partea este nerezidentă în Republica Moldova, aceasta poate efectua oricare plată ce se impune conform prezentelor Norme direct în dolari SUA sau, cu permisiunea Secretariatului, în euro.
- (7) Decât dacă altceva este permis de legislația fiscală a Republicii Moldova sau tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, Curtea de Arbitraj va trata onorariile plătibile arbitrilor rezidenți ca venituri personale și înainte de a le plăti onorariile respectivilor arbitri va calcula și reține la sursă și plăți în bugetul public național sumele impozitului pe venit, primelor de asigurare medicală obligatorie și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat. În aceste sens, prin acceptarea mandatului de arbitru, fiecare arbitru consimte ca Curtea de Arbitraj să efectueze operațiunile indicate.
- (8) Fiecare arbitru nerezident consimte ca Curtea de Arbitraj să îi rețină la sursă impozitul pe venit rezultat din mandatul realizat (dacă va fi cazul).

Articolul 6. Particularitățile aplicării taxelor Curții de Arbitraj în legătură cu anumite categorii de cereri

- (1) Cererea reconvențională, cererea împotriva terților și cererea de intervenție în interes propriu din partea terților se taxează întocmai ca și cererea principală de arbitraj.
- (2) În cazul în care cererile respective se examinează în procedură arbitrală separată, taxele arbitrale se vor percepe integral.
- (3) Fără a aduce atingere prevederilor art. 3 alin. (5) de mai sus, în cazul în care obiectul acțiunii arbitrale cuprinde capete de cerere alternative, precum restituirea în natură sau în echivalent, se percepe o singură taxă arbitrală, calculată la valoarea cea mai marea acțiunii .
- (4) Cererile privind declararea nulității, anularea, rezoluțiunea sau rezilierea unui act juridic patrimonial, precum și cererile privind constatarea existenței sau inexistenței unui drept patrimonial se impune cu taxa arbitrală prevăzută la art. 3 din prezentele Norme. Cererea privind repunerea părților în situația anterioară este scutită de taxa arbitrală dacă este accesorie cererii privind declararea nulității, anularea, rezoluțiunea sau rezilierea actului juridic patrimonial.

- (5) Pentru cererile de încuviințare a măsurilor asigurătorii examinate în procedura arbitralului de urgență se aplică taxa arbitrală minimă.
- (6) Cererile pentru încuviințarea măsurilor asigurătorii în regim general se taxează cu 30% din valoarea taxei arbitrale minime.
- (7) Pentru asistență în cadrul arbitrajelor ad-hoc și altor arbitraje instituționale, Curtea de Arbitraj va percepe o taxă de desemnare de 500 dolari SUA pentru o cerere.
- (8) Cererile pentru eliberarea de certificate privind situația unor litigii arbitrale se taxează cu 25% din taxa administrativă minimă, în echivalentul în lei moldovenesti din ziua plății. Astfel de certificate nu vor fi eliberate însă dacă va exista riscul periclitării confidențialității arbitrajului.

Articolul 7. Particularitățile taxării în cazul modificării obiectului acțiunii

- (1) Dacă, pe parcursul arbitrării litigiului, reclamantul își majorează pretențiile formulate anterior în cererea de arbitraj, acesta plătește taxa arbitrală corespunzătoare cerințelor înaintate suplimentar. Dispozițiile art. 4 privind avansarea taxelor arbitrale se aplică *mutatis mutandis* în aceste cazuri.
- (2) Dacă reclamantul își reduce pretențiile până la dispunerea citării părților pentru prima ședință, taxa arbitrală se recalculează la valoarea obiectului cererii astfel redus, excedentul restituindu-se părților, corespunzător proporției din taxa arbitrală suportată de către fiecare dintre acestea, în termen de 15 zile de la efectuarea recalculării. În cazul în care valoarea pretențiilor formulate în cerere se micșorează ulterior, taxa arbitrală avansată nu se restituie.

Articolul 8. Cheltuielile aferente arbitrajelor concrete

- (1) Părțile sunt obligate să avanseze contravaloarea tuturor costurilor (cheltuielilor) necesare pentru buna desfășurare a arbitrajului, administrarea probelor, a expertizelor, a traducerilor și a oricăror alte cheltuieli necesare sau dispuse în arbitraj, inclusiv, dar fără limitare la deplasarea arbitrilor, experților sau a martorilor.
- (2) Următoarele categorii de cheltuieli nu se includ în taxa de înregistrare și taxa arbitrală achitate:

- a) cheltuieli de comunicare a actelor procedurale prin trimeri postale internaționale;
  - b) cheltuieli de colectare și administrare a probelor;
  - c) cheltuieli de traducere a documentelor aferente procedurii arbitrale;
  - d) cheltuieli de contractare a experților;
  - e) cheltuieli de deplasare a părților, arbitrilor, experților, consilierilor și martorilor; și
  - f) alte cheltuieli necesare arbitrării litigiului.
- (3) Cheltuielile stipulate la alin. (2) sunt acoperite de partea care a făcut un demers despre necesitatea efectuării unor acțiuni pentru soluționarea litigiului, care ar putea duce la asemenea cheltuieli, sau în cazul dispunerii de către tribunalul arbitral – de către ambele părți.
- (4) În cazul în care tribunalul arbitral consideră necesară efectuarea anumitor acte de procedură care implică cheltuieli, precum numirea experților, interpreților, sau a translatorilor, o vizită pe teren, sau relocarea audierii, va notifica Secretariatul și va dispune acoperirea de către părți a acestor potențiale cheltuieli.
- (5) Tribunalul arbitral poate efectua actele de procedură menționate la alin. (4) doar după ce cheltuielile estimate au fost acoperite. Tribunalul arbitral va decide în privința consecințelor asupra procedurii în cazul neachitării avansului cheltuielilor conform acestui articol.
- (6) Dacă una dintre părți nu își îndeplinește obligația ce îi revine cu privire la achitarea taxelor ori a cheltuielilor arbitrale, cealaltă parte o poate executa, urmând ca prin hotărârea arbitrală să se stabilească modul de suportare a sumelor respective.
- (7) Curtea de Arbitraj poate presta părților și alte servicii (de exemplu: apostilarea hotărârii arbitrale, etc.). Contravaloarea respectivelor servicii se comunică de Secretariat în mod separat și în avans pentru fiecare solicitare.

Articolul 9. Reguli privind restituirea taxelor și cheltuielilor arbitrale

- (1) Taxa de înregistrare nu se supune restituirii în nici o situație.
- (2) Dacă procedura arbitrală încetează fără a fi confirmată de o hotărâre arbitrală și în legătură cu renunțarea reclamantului la pretențiile sale până la dispunerea citării părților pentru prima ședință, ca urmare a

soluționării litigiului pe cale amiabilă, sau în oricare alte cazuri de recepționare de către Curte a cererilor similare, până la ziua indicată, reclamantului i se restituie 60% din taxa arbitrală.

- (3) În cazul în care, urmare a împăcării părților sau a renunțării la arbitrare și fără a fi emisă o hotărâre arbitrală, litigiul încetează la prima ședință a tribunalului arbitral, taxa arbitrală se restituie în proporție de 30%.
- (4) În celelalte cazuri de încetare a procedurii arbitrale, taxele și cheltuielile arbitrale nu se restituie, decât dacă Comitetul de Conducere al Curții de Arbitraj decide altfel, luând în considerație etapa în care se afla procedura în momentul încheierii.

Articolul 10. Dispoziții finale

- (1) Orice înțelegere între parte și arbitri cu privire la onorarii este nulă.
- (2) Prezentele Norme intră în vigoare la data adoptării de către Comitetul de Conducere al Curții de Arbitraj și se publică pe pagina web a Curții de Arbitraj.